

Henri Veldhuis: God zou ook zonder de zondeval mens geworden zijn

De mensgeworden Liefde

In het boek *Wat God bewoog mens te worden* doordenken de diverse auteurs de aard van de menswording. Wat betekent het nu precies dat God mens werd, dat de Zoon neerdaalde, de 'heerlijkheid verliet die Hij bij de Vader had'? Het bekende antwoord luidt: om de zonden van de wereld te dragen, om verlossing te bewerkstelligen, om plaatsvervangend de straf te dragen. Toch is dit antwoord onvoldoende, menen de theologen van de 'Utrechtse School'.

Door Tjerk de Reus

Een van hen is dr. Henri Veldhuis, hervormd predikant te Culemborg, die geregeld publiceert over middeleeuwse theologie en veel studie verrichtte op het grensvlak van natuur en openbaring. De protestantse traditie heeft volgens Veldhuis Gods menswording vaak nog te smal opgevat, alsof Christus alleen vanwege de zonde mens geworden is. Veldhuis schreef de openingsbijdrage in het boek. Hij meent dat er een dieper motief aanwezig is in de menswording van God. Anders, zo redeneert Veldhuis, zou Gods grootste geschenk, Zijn liefde in Jezus Christus, alleen zijn opgeroepen door de zonde en nood van de mens. Volgens Veldhuis is Gods liefde groter dan alleen een daad van redding, en is de relatie die God met de mens wil aangaan inhoudrijker dan alleen herstel van wat kapotgegaan is. Dat betekent volgens diverse schrijvers van dit boek, dat God hoe dan ook mens was geworden, ook als er geen zondeval had plaatsgevonden.

De menswording van Christus is mogelijk te 'smal' opgevat, zegt u. Wat houdt het 'plus' van de menswording volgens u dan precies in?

Veldhuis: „Dit 'plus' ligt in een diepere peiling van Gods liefde. Het laat zien, dat God de aanleiding van onze zonde niet nodig heeft, om dichtbij ons te willen zijn in de menselijke gestalte van Jezus Christus. De zonde is niet de eerste, maar een *extra* reden voor God om bij ons te komen. Het is zoals bij ware liefde tussen twee vrienden of partners; liefde heeft *uit zichzelf al redenen genoeg* om te willen afdalen (incarneren) in de wereld van de ander.”

In het paradijs wandelde de mens met God. Dat is toch al volmaakt genoeg? Kon een menswording daaraan iets toevoegen?
„Het paradijsverhaal is een mythologisch beeldverhaal waarin de Schepper menselijk (antropomorf) wordt voorgesteld, een poëtische verbeelding van 'je dicht bij God voelen'. Die verbeelding, en ook het verlangen dat daarin wordt uitgedrukt, wordt *werkelijkheid* in Jezus Christus.”

Als de menswording méér betekent dan alleen herstel, dan zouden daar toch duidelijke aanwijzingen voor moeten zijn in de Bijbel?

„De duidelijkste aanwijzing in de Bijbel is Jezus Christus zelf. In Zijn mensgeworden liefde geeft God ons het mooiste wat Hij geven kan, zo mooi en belangrijk dat Hij het ons in elke omstandigheid wil geven, ook als we niet in nood zijn. De gedachte van 'menswording, ook zonder de zonde' is dus niet gebaseerd op speculatie, maar op de kwaliteit van Gods liefde zoals die ons gegeven is.”

Heeft u de gedachte, dat God tóch mens geworden zou zijn als de zondeval niet had plaatsgevonden, wel nodig om over de mens te kunnen spreken als een op God aangelegd wezen?

„Een mens wordt alleen menselijk, zo geloven we, in contact met God. Onze menselijkheid wordt daarbij opgeroepen door Gods toenadering en openbaring. Elke vorm van Zijn openbaring is al een vorm van *menswording*, want God probeert zich verstaanbaar te maken in tekens, taal en gestalten die door *mensen* begrepen kunnen worden. Zijn menswording in Jezus Christus is zo de uiterste toespitsing ('vervulling') van een lange weg van toenadering, waarop God ons steeds meer menselijk nabij komt. Wij kunnen alleen menselijk worden dankzij de menswording en menselijkheid van God zelf.”

Zijn het Schriftgegevens die u brengen tot uw visie, of redeneert en extrapoleert u vanuit de diepten en nevelen van Gods eeuwige raadsbesluiten?

„Zoals ik al opmerkte: de bijbelse boodschap van Gods menswording in Jezus Christus is de bron waaruit ik put. Vanuit die bron mogen wij van God de hoogste verwachtingen hebben: Hij wil menselijk nabij zijn, in alle omstandigheden, zonde of niet. Als we dat niet durven denken, hebben we het cadeau van Gods genade in Christus nog onvoldoende uitgekapt.”

Dit artikel is verschenen in CV·Koers februari 2004